

สรุปข่าวการประชุมมติคณะรัฐมนตรี
วันที่ 24 ตุลาคม 2566
ประเด็นเศรษฐกิจ และกระทรวงการคลัง

1. เรื่อง ขอความเห็นชอบกรอบวงเงินงบประมาณสำหรับเป็นค่าใช้จ่ายในการเป็นเจ้าภาพจัดการแข่งขัน กีฬาเอเชียนอินดอร์และมาเชียลอาร์ตเกมส์ ครั้งที่ 6 พ.ศ. 2564 (ค.ศ. 2021)

คณะรัฐมนตรีมีมติรับทราบและเห็นชอบดังนี้

1. รับทราบการเลื่อนวันจัดการแข่งขันกีฬาเอเชียนอินดอร์และมาเชียลอาร์ตเกมส์ ครั้งที่ 6 พ.ศ. 2564 (ค.ศ. 2021) จากเดิม ระหว่างวันที่ 17 – 26 พฤศจิกายน 2566 เลื่อนเป็น ระหว่างวันที่ 24 กุมภาพันธ์ – 6 มีนาคม 2567 ตามที่กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา (กก.) เสนอ

2. เห็นชอบในหลักการกรอบวงเงินค่าใช้จ่ายในการเป็นเจ้าภาพจัดการแข่งขันฯ ในวงเงิน 1,745 ล้านบาท โดยให้การกีฬาแห่งประเทศไทย (กกท.) ใช้จ่ายจากเงินนอกงบประมาณ ประกอบด้วย เงินสะสมของ กกท. เงินกองทุนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติ และงบประมาณสนับสนุนจากจังหวัดเจ้าภาพจัดการแข่งขันฯ รวมเป็นเงิน 1,207.01 ล้านบาท และใช้จ่ายจากรายได้จากการจัดการแข่งขันฯ ประกอบด้วยรายได้จาก TV Right รายได้จากผู้สนับสนุน รายได้จากค่าลงทะเบียน และรายได้จากการจำหน่ายบัตรเข้าชมและค่าบริการ รวมเป็นเงิน 202.50 ล้านบาท และขอรับการสนับสนุนงบประมาณรายจ่ายประจำปี จำนวน 335.49 ล้านบาท ตามความจำเป็นและเหมาะสมตามขั้นตอนต่อไป ทั้งนี้ เห็นควรให้ กกท. ใช้จ่ายจากเงินสะสมของ กกท. และเงินกองทุนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติ รวมทั้งเงินรายได้จากการจัดการแข่งขันฯ ในโอกาสแรกก่อน ตามความเห็นของสำนักงบประมาณ

ทั้งนี้ การเป็นเจ้าภาพการจัดการแข่งขันในครั้งนี้เป็นการสร้างภาพลักษณ์ที่ดีของประเทศไทยสู่ประชาคมโลกผ่านการถ่ายทอดสดการแข่งขันไปทั่วโลกและเป็นการสร้างความเชื่อมั่นให้กับนักท่องเที่ยวและนักลงทุนนานาชาติให้เห็นถึงศักยภาพความพร้อมของประเทศในทุก ๆ ด้าน ทั้งในด้านการท่องเที่ยว เศรษฐกิจ สังคม ประกอบกับจะส่งผลให้ประเทศไทยมีรายได้เพิ่มเติมจากการจัดการแข่งขันและรายได้จากการใช้จ่ายของนักท่องเที่ยว เจ้าหน้าที่ ผู้แทนองค์กรกีฬาต่าง ๆ รวมทั้งผู้สังเกตการณ์ ประมาณ 15,000 คน ซึ่งเป็นการกระจายรายได้ลงสู่พื้นที่ที่ใช้เป็นสถานที่จัดการแข่งขันและทำให้ธุรกิจในพื้นที่มีโอกาสขยายธุรกิจและกระตุ้นเศรษฐกิจในภาค SME ให้มากขึ้น

2. เรื่อง ขออนุมัติกู้เงินเพื่อเสริมสภาพคล่องทางการเงิน (กรณีรายได้ไม่พอสำหรับรายจ่าย) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 ขององค์การขนส่งมวลชนกรุงเทพ

คณะรัฐมนตรีมีมติอนุมัติตามที่กระทรวงคมนาคมเสนอให้องค์การขนส่งมวลชนกรุงเทพ (ขสมก.) กู้เงินเพื่อเสริมสภาพคล่องทางการเงิน (กรณีรายได้ไม่พอสำหรับรายจ่าย) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 รวมจำนวน 8,268.469 ล้านบาท และให้กระทรวงการคลังเป็นผู้ค้ำประกันเงินกู้ กำหนดวิธีการกู้เงิน เงื่อนไขและรายละเอียดต่าง ๆ ในการกู้เงิน

3. เรื่อง ขออนุมัติการขอรับจัดสรรงบประมาณรายจ่ายงบกลาง รายการเงินสำรองจ่ายเพื่อกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็น สำหรับโครงการเข้าพื้นที่บริเวณศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติ 80 พรรษา 5 ธันวาคม 2550

คณะรัฐมนตรีมีมติอนุมัติการขอรับจัดสรรงบประมาณรายจ่ายงบกลาง รายการเงินสำรองจ่ายเพื่อกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็น จำนวน 189,747,300 บาทเพื่อสมทบเพิ่มเติมงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 ไปพลางก่อน ให้เติมกรอบวงเงินตามสัญญาเช่าพื้นที่อาคารและสัญญาบริการของโครงการเข้าพื้นที่บริเวณศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติ 80 พรรษา 5 ธันวาคม 2550 ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 ตามที่กระทรวงการคลังเสนอ

4. เรื่อง รายงานการโอนงบประมาณรายจ่ายตามพระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ พ.ศ. 2561 มาตรา 51 ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566

คณะรัฐมนตรีรับทราบรายงานการโอนงบประมาณรายจ่ายตามพระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ พ.ศ. 2561 มาตรา 51 ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 ตามที่สำนักงบประมาณเสนอ ดังนี้

ด้วยพระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ พ.ศ. 2561 มาตรา 51 กำหนดให้ผู้อำนวยการสำนักงบประมาณรายงานการโอนงบประมาณรายจ่ายงบกลางระหว่างรายการที่กำหนดไว้ในงบประมาณรายจ่ายงบกลาง หรือการโอนงบประมาณรายจ่ายบูรณาการและงบประมาณรายจ่ายบุคลากรระหว่างหน่วยรับงบประมาณ เสนอต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อรายงานต่อรัฐสภาภายในสามสิบวันนับแต่วันสิ้นปีงบประมาณ นั้น

สำนักงบประมาณได้ดำเนินการจัดทำรายงานการโอนงบประมาณรายจ่ายตามนัยมาตรา 51 แห่งพระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ พ.ศ. 2561 ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 ในระหว่างวันที่ 1 ตุลาคม 2565 - 30 กันยายน 2566 ดังนี้

1. การโอนงบประมาณรายจ่ายงบกลางระหว่างรายการ (ไม่มีการโอนงบประมาณ)

2. การโอนงบประมาณรายจ่ายบูรณาการระหว่างหน่วยรับงบประมาณ มีการโอนงบประมาณรายจ่ายบูรณาการระหว่างหน่วยรับงบประมาณ จำนวน 1 แผนงาน คือ แผนงานบูรณาการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ รายการโอนออก วงเงินทั้งสิ้น 38.3750 ล้านบาท และรายการรับโอน วงเงินทั้งสิ้น 38.3750 ล้านบาท สรุปได้ดังนี้

2.1 รายการโอนออก จำนวน 1 หน่วยงาน ได้แก่ สำนักงานปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จำนวน 2 โครงการ วงเงินทั้งสิ้น 38.3750 ล้านบาท เนื่องจากเป็นภารกิจถ่ายโอนของสำนักงานสิ่งแวดล้อมภาคที่ 1 - 16 สำนักงานปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ไปยังกรมควบคุมมลพิษ

2.2 รายการรับโอน จำนวน 1 หน่วยงาน ได้แก่ กรมควบคุมมลพิษ จำนวน 2 โครงการ วงเงินทั้งสิ้น 38.3750 ล้านบาท เพื่อนำงบประมาณมาใช้ในการภารกิจถ่ายโอนของกรมควบคุมมลพิษ

3. การโอนงบประมาณรายจ่ายบุคลากรระหว่างหน่วยรับงบประมาณ มีการโอนงบประมาณจำนวน 20 กระทรวง 91 หน่วยงาน ดังนี้

3.1 รายการโอนออก จำนวน 8 กระทรวง 24 หน่วยงาน วงเงินทั้งสิ้น 1,479.4492 ล้านบาท จำแนกเป็น การโอนออกภายในกระทรวง จำนวน 5 กระทรวง 12 หน่วยงาน วงเงิน 176.7072 ล้านบาท และการโอนออกต่างกระทรวง จำนวน 5 กระทรวง 14 หน่วยงาน วงเงิน 1,302.7420 ล้านบาท โดยมีเหตุผลในการโอนงบประมาณรายจ่ายบุคลากรจำแนกได้ ดังนี้

1) การโอนย้าย ตาย ลาออก เกษียณอายุของอัตรากำลังระหว่างปีงบประมาณ

2) การสรรหาและบรรจุอัตรากำลังล่าช้า ไม่เป็นไปตามแผนที่กำหนดไว้

3) การปรับลดการบรรจุกำลังพลตามนโยบายกระทรวงกลาโหม

4) การเบิกจ่ายค่าเช่าบ้านลดลง เนื่องจากจำนวนข้าราชการผู้มีสิทธิได้รับค่าเช่าบ้านลดลง

3.2 รายการรับโอน จำนวน 17 กระทรวง 67 หน่วยงาน วงเงินทั้งสิ้น 1,479.4492 ล้านบาท จำแนกเป็น การโอนภายในกระทรวง จำนวน 5 กระทรวง 14 หน่วยงาน วงเงิน 176.7072 ล้านบาท

และการโอนต่างกระทรวง จำนวน 15 กระทรวง 56 หน่วยงาน วงเงิน 1,302.7420 ล้านบาท โดยมีเหตุผลในการโอนงบประมาณรายจ่ายบุคลากรจำแนกได้ ดังนี้

- 1) บรรจุอัตราว่าง อัตราใหม่ รับโอนอัตรากำลังระหว่างปีงบประมาณ
 - 2) ค่าตอบแทนพิเศษเพิ่มขึ้น เช่น ค่าตอบแทนพิเศษเงินเดือนเต็มขั้น
- ค่าตอบแทนสำหรับกำลังคนด้านสาธารณสุข เงินเพิ่มพิเศษสำหรับผู้มีเหตุพิเศษ
- 3) การปรับอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ และการโอนย้ายข้าราชการประจำ สำนักงานต่างประเทศ
 - 4) ค่าเช่าบ้านของข้าราชการตามสิทธิเพิ่มขึ้นระหว่างปีงบประมาณ

5. เรื่อง สรุปภาพรวมดัชนีเศรษฐกิจการค้าประจำเดือนกันยายน 2566

คณะรัฐมนตรีรับทราบสรุปภาพรวมดัชนีเศรษฐกิจการค้าประจำเดือนกันยายน 2566 ตามที่กระทรวงพาณิชย์ (พณ.) เสนอ

สาระสำคัญ

1. สรุปภาพรวมดัชนีเศรษฐกิจการค้าเดือนกันยายน 2566 ดังนี้

ดัชนีราคาผู้บริโภคของไทย เดือนกันยายน 2566 เท่ากับ 108.02 เมื่อเทียบกับเดือนกันยายน 2565 ซึ่งเท่ากับ 107.70 ส่งผลให้อัตราเงินเฟ้อทั่วไปชะลอตัวอยู่ที่ร้อยละ 0.30 (YoY) จากร้อยละ 0.88 ในเดือนสิงหาคม 2566 ตามการชะลอตัวของราคาสินค้าในกลุ่มพลังงาน เนื่องจากมาตรการช่วยเหลือค่าครองชีพของภาครัฐ และกลุ่มอาหารที่ราคาลดลง ทั้งเนื้อสัตว์ ผักสด และเครื่องประกอบอาหาร ส่วนเงินเพื่อพื้นฐาน เมื่อหักอาหารสดและพลังงานออก **สูงขึ้นเพียงร้อยละ 0.63 (YoY)** ชะลอตัวจากร้อยละ 0.79 ในเดือนสิงหาคม 2566

อัตราเงินเฟ้อของไทยเมื่อเทียบกับต่างประเทศ (ข้อมูลล่าสุดเดือนสิงหาคม 2566) พบว่าประเทศไทยยังอยู่ในกลุ่มประเทศที่มีอัตราเงินเฟ้ออยู่ในระดับต่ำ และยังคงต่ำที่สุดในอาเซียน จาก 7 ประเทศที่ประกาศตัวเลข (สปป.ลาว ฟิลิปปินส์ สิงคโปร์ อินโดนีเซีย เวียดนาม มาเลเซีย) โดยอัตราเงินเฟ้อในหลายประเทศทั่วโลกมีแนวโน้มชะลอตัว โดยเฉพาะประเทศในกลุ่มยุโรป อาทิ สหราชอาณาจักร อิตาลี และเยอรมนี

อัตราเงินเฟ้อทั่วไปเดือนกันยายน 2566 ที่สูงขึ้นร้อยละ 0.30 (YoY) มีการเคลื่อนไหวของราคาสินค้าและบริการ ดังนี้

หมวดอื่น ๆ ที่ไม่ใช่อาหารและเครื่องดื่ม สูงขึ้นร้อยละ 0.59 (YoY) ตามการสูงขึ้นของราคาสินค้าในหมวดพาหนะการขนส่งและการสื่อสาร ได้แก่ น้ำมันกลุ่มเบนซิน และกลุ่มแก๊สโซฮอล์ (ยกเว้นกลุ่มดีเซลที่ราคาลดลงเนื่องจากมาตรการตรึงราคาของภาครัฐ) ค่าโดยสารสาธารณะ อาทิ ค่าโดยสารเครื่องบิน และค่าโดยสารรถเมล์/สองแถว หมวดการตรวจรักษาและบริการส่วนบุคคล อาทิ ยาแก้ไอหวัด แป้งทาผิวทาผิว กระจกชำระ ค่าแต่งผมชายและสตรี สำหรับสินค้าสำคัญที่ราคาลดลง อาทิ ค่ากระแสไฟฟ้า เนื่องจากมาตรการช่วยเหลือค่าครองชีพของภาครัฐ รวมทั้ง ผงซักฟอก น้ำยาปรับผ้านุ่ม เครื่องปรับอากาศ และเครื่องซักผ้า ราคาลดลงเช่นกัน

หมวดอาหารและเครื่องดื่มไม่มีแอลกอฮอล์ ลดลงครั้งแรกในรอบ 23 เดือน โดยลดลงร้อยละ 0.10 (YoY) หลังจากที่ชะลอตัวต่อเนื่อง ตามการลดลงของเนื้อสัตว์ อาทิ เนื้อสุกร และไก่สด โดยเฉพาะเนื้อสุกรที่ปริมาณผลผลิตมีจำนวนมาก ผักสด อาทิ ผักคะน้า ต้นหอม และพริกสด เนื่องจากสภาพภูมิอากาศเอื้อต่อการเจริญเติบโต ส่งผลให้ปริมาณผลผลิตเข้าสู่ตลาดมากขึ้น นอกจากนี้ น้ำมันพืช และมะพร้าว (ผลแห้ง/ขูด) ราคายังคงลดลงต่อเนื่องตามราคาต้นทุนวัตถุดิบ สำหรับสินค้าที่ราคาสูงขึ้น อาทิ ข้าวสารเหนียว

ข้าวสารเจ้า ไข่ไก่ นมถั่วเหลือง ผลไม้สด (แตงโม ทูเรียน องุ่น) รวมถึงกาแฟผงสำเร็จรูปกับข้าวสำเร็จรูป และอาหารกลางวัน

ดัชนีราคาผู้บริโภคเดือนกันยายน 2566 เมื่อเทียบกับเดือนสิงหาคม 2566 **ลดลงร้อยละ 0.36 (MoM)** โดยหมวดอื่น ๆ ที่ไม่ใช่อาหารและเครื่องดื่ม **ลดลงร้อยละ 0.50** จากการลดลงของสินค้าในกลุ่มพลังงาน ทั้งค่ากระแสไฟฟ้า และน้ำมันเชื้อเพลิง รวมถึงค่าโดยสารเครื่องบิน นอกจากนี้ ผงซักฟอก น้ำยาปรับผ้านุ่ม ของใช้ส่วนบุคคล (ยาสีฟัน ผ้าอนามัย โฟมล้างหน้า) ราคาลดลง สำหรับสินค้าที่ราคาสูงขึ้นเล็กน้อย อาทิ เสื้อบุรุษและสตรี อาหารสัตว์เลี้ยง เครื่องถวายพระ บูหรี สุรา และไวน์ **หมวดอาหารและเครื่องดื่มไม่มีแอลกอฮอล์ ลดลงร้อยละ 0.16** สินค้าสำคัญที่ราคาลดลง อาทิ เนื้อสุกร ไก่สด กุ้งขาว ผักสด (ต้นหอม มะเขือ ผักคะน้า) ผลไม้สด (เงาะ ลองกอง มังคุด) อาหารโทรสั่ง (delivery) บะหมี่กึ่งสำเร็จรูป และอาหารสำเร็จรูป/แพ็คเกจพร้อมปรุง สำหรับสินค้าที่ราคาสูงขึ้น อาทิ ข้าวสารเจ้า ข้าวสารเหนียว นมเปรี้ยว น้ำพริกแกง และกาแฟผงสำเร็จรูป

ดัชนีราคาผู้บริโภคไตรมาสที่ 3 ปี 2566 เทียบกับไตรมาสเดียวกันของปี 2565 **สูงขึ้นร้อยละ 0.52 (YoY)** และเทียบกับไตรมาสก่อนหน้า **สูงขึ้นร้อยละ 0.39 (QoQ)** สำหรับดัชนีราคาผู้บริโภคเฉลี่ย 9 เดือน (ม.ค. - ก.ย.) ปี 2566 เทียบกับช่วงเดียวกันของปีก่อน **สูงขึ้นร้อยละ 1.82 (AoA)**

2. แนวโน้มเงินเฟ้อ

อัตราเงินเฟ้อทั่วไป ไตรมาสที่ 4 ปี 2566 มีแนวโน้มชะลอตัวจากไตรมาสก่อนหน้าจากราคาเนื้อสัตว์ เป็ดไก่และสัตว์น้ำ และเครื่องประกอบอาหารที่มีแนวโน้มลดลงอย่างต่อเนื่อง รวมถึงสินค้าในกลุ่มพลังงาน (ค่ากระแสไฟฟ้า ราคาน้ำมัน) และสินค้าที่จำเป็นต่อการครองชีพอื่น ๆ ที่มีแนวโน้มลดลงจากมาตรการลดค่าครองชีพของภาครัฐ ประกอบกับอัตราดอกเบี้ยที่เพิ่มขึ้น และฐานราคาในช่วงเดียวกันของปี 2565 อยู่ระดับสูง มีส่วนทำให้อัตราเงินเฟ้อชะลอตัว อย่างไรก็ตาม อุปสงค์ในประเทศที่ปรับตัวดีขึ้นตามภาคการท่องเที่ยว และการส่งออก รวมถึงรายได้เกษตรกร และค่าจ้างเฉลี่ยที่อยู่ในระดับดี รวมทั้งสถานการณ์อุปทานพลังงานที่ยังตึงตัว สินค้าเกษตรในหลายประเทศได้รับผลกระทบจากปรากฏการณ์เอลนีโญ และเงินบาทที่อ่อนค่าต่อเนื่อง อาจเป็นแรงส่งที่ทำให้เงินเฟ้อชะลอตัวน้อยกว่าที่คาดได้

ด้วยปัจจัยดังกล่าว **กระทรวงพาณิชย์จึงปรับตัวเลขคาดการณ์อัตราเงินเฟ้อทั่วไปปี 2566** จากเดิมอยู่ที่ระหว่างร้อยละ 1.0-2.0 (ค่ากลางร้อยละ 1.5) ในเดือนกรกฎาคม 2566 เป็นระหว่างร้อยละ 1.0-1.7 (ค่ากลางร้อยละ 1.35) และหากสถานการณ์เปลี่ยนแปลงอย่างมีนัยสำคัญจะมีการทบทวนอีกครั้ง

ดัชนีความเชื่อมั่นผู้บริโภคโดยรวม เดือนกันยายน 2566 ปรับสูงขึ้นมาอยู่ที่ระดับ 55.7 จากระดับ 53.4 ในเดือนก่อนหน้า ปรับเพิ่มขึ้นทั้งดัชนีความเชื่อมั่นผู้บริโภคในปัจจุบัน และอนาคต (3 เดือนข้างหน้า) โดยดัชนีความเชื่อมั่นผู้บริโภคโดยรวมอยู่ในช่วงเชื่อมั่นติดต่อกันเป็นเดือนที่ 10 (นับตั้งแต่เดือนธันวาคม 2565) สาเหตุคาดว่ามาจากเศรษฐกิจไทยที่อยู่ในทิศทางฟื้นตัว โดยเฉพาะภาคการท่องเที่ยวที่ได้รับแรงสนับสนุนจากมาตรการวีซ่าฟรีให้กับนักท่องเที่ยวจีนและคาซัคสถาน ตลอดจนนโยบายการดำเนินงานของรัฐบาลชุดใหม่ที่ครอบคลุมการกระตุ้นเศรษฐกิจ การลดรายจ่าย การเพิ่มรายได้ และการพัฒนาคุณภาพชีวิตให้กับประชาชน รวมทั้งการแต่งตั้งคณะรัฐมนตรีอย่างเป็นทางการ ส่งผลต่อความเชื่อมั่นของนักลงทุนและประชาชน อย่างไรก็ตาม ราคาสินค้าและบริการ รวมถึงราคาน้ำมันยังอยู่ในระดับสูง เป็นปัจจัยกดดันต่อความเชื่อมั่นของประชาชน

6. เรื่อง รายงานความก้าวหน้าและผลการทบทวนแผนปฏิบัติการด้านการพัฒนาอุตสาหกรรมแปรรูปอาหาร ระยะที่ 1 (พ.ศ. 2562-2570)

คณะรัฐมนตรีรับทราบรายงานสรุปผลการติดตามความก้าวหน้าการดำเนินงานของหน่วยงานต่าง ๆ ในการขับเคลื่อนแผนปฏิบัติการด้านการพัฒนาอุตสาหกรรมแปรรูปอาหาร ระยะที่ 1 (พ.ศ. 2562-2570) ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 และรับทราบผลการทบทวนแผนปฏิบัติการด้านการพัฒนาอุตสาหกรรมแปรรูปอาหาร ระยะที่ 1 (พ.ศ. 2562-2570) เพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องใช้เป็นแนวทางในการขับเคลื่อนแผนปฏิบัติการด้านการพัฒนาอุตสาหกรรมแปรรูปอาหารในระยะต่อไป ตามที่กระทรวงอุตสาหกรรม (อก.) เสนอ

สาระสำคัญและข้อเท็จจริง

กระทรวงอุตสาหกรรม ในฐานะหน่วยงานหลักที่ได้รับมอบหมายให้ติดตามและรายงานแผนปฏิบัติการด้านการพัฒนาอุตสาหกรรมแปรรูปอาหาร ระยะที่ 1 (พ.ศ. 2562-2570) ต่อคณะรัฐมนตรีขอรายงานสรุปผลการติดตามความก้าวหน้าการดำเนินการของหน่วยงานต่าง ๆ ในการขับเคลื่อนแผนปฏิบัติการดังกล่าวในปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 และผลการทบทวนแผนปฏิบัติการฯ ดังนี้

1. แผนปฏิบัติการด้านการพัฒนาอุตสาหกรรมแปรรูปอาหาร ระยะที่ 1 (พ.ศ. 2562-2570)

คณะรัฐมนตรีมีมติรับทราบแผนปฏิบัติการด้านการพัฒนาอุตสาหกรรมแปรรูปอาหารฯ ตามที่กระทรวงอุตสาหกรรมเสนอ เมื่อวันที่ 28 เมษายน 2563 เพื่อให้ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางการผลิตอาหารอนาคตแห่งอาเซียนควบคู่กับการขับเคลื่อนเศรษฐกิจฐานราก ประกอบด้วยมาตรการหลัก 4 มาตรการ ดังนี้

มาตรการที่ 1 สร้างนักรบอุตสาหกรรมอาหารพันธุ์ใหม่ (Food Warriors) สร้างผู้ประกอบการรุ่นใหม่ให้มีความรู้และทักษะเพื่อใช้เป็นพลังขับเคลื่อนหลักในการสร้างมูลค่าเพิ่ม สร้างงาน สร้างรายได้ และสร้างการเติบโตให้กับเศรษฐกิจไทย โดยให้ความสำคัญกับการผลิตอาหารอนาคต (Future Food)

มาตรการที่ 2 สร้างนวัตกรรมอาหารอนาคต (Future Food Innovation) ยกระดับนวัตกรรมอาหารอนาคตสู่การผลิตเชิงพาณิชย์ โดยสร้างโครงสร้างพื้นฐานในการพัฒนาอุตสาหกรรมอาหารไทย

มาตรการที่ 3 สร้างโอกาสทางธุรกิจ (New Marketing Platform) สร้างโอกาสทางธุรกิจผ่านแพลตฟอร์ม (Platform) ที่เหมาะสมกับผู้ผลิตทุกระดับให้อุตสาหกรรมไทยมีบทบาทในตลาดโลกโดยการเชื่อมโยงสู่ภาคการผลิต การค้าสู่สากล รวมถึงการสร้างเศรษฐกิจฐานรากให้เข้มแข็ง

มาตรการที่ 4 สร้างปัจจัยพื้นฐานเพื่อเร่งการพัฒนาอุตสาหกรรม (Enabling) เป็นมาตรการสร้างปัจจัยเอื้อต่อการพัฒนาอุตสาหกรรมอาหารของไทย และลดอุปสรรคในการประกอบธุรกิจ (Ease of Doing Business) ที่จะช่วยสร้างสภาพแวดล้อมเพื่อส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาอุตสาหกรรม 4.0 ควบคู่ไปกับการเสริมสร้างความโปร่งใส สุจริต ยุติธรรม รับผิดชอบต่อสาธารณะ และการมีส่วนร่วมของภาคเอกชน

2. ความก้าวหน้าของการดำเนินงานที่สำคัญในปีงบประมาณ พ.ศ. 2565

2.1 มาตรการที่ 1 : สร้างนักรบอุตสาหกรรมอาหารพันธุ์ใหม่ (Food Warriors) มีการดำเนินงาน ดังนี้

(1) กระทรวงอุตสาหกรรม มีการพัฒนากระบวนการสร้างนักรบอุตสาหกรรมอาหารพันธุ์ใหม่ในด้านต่าง ๆ ได้แก่ การพัฒนาผลิตภัณฑ์ให้มีคุณภาพและมาตรฐาน การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต การพัฒนาบรรจุภัณฑ์ และการเชื่อมโยงสถาบันการเงิน เป็นต้น โดยมีการพัฒนาผลิตภัณฑ์ จำนวน

235 ผลិតภณัฏฐ์ การเพิ่มประสิทธิภพการผลิต จํานวน 1,149 กิจการ และการเพิ่มทักษะแรงงาน จํานวน 3,680 คน

(2) กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ มีการยกระดับเกษตรกรให้เป็นนักรบพันธุ์ใหม่ (Smart Farmer) ผ่านการอบรมด้านการแปรรูปผลิตภณัฏฐ์ปศุสัตว์ จํานวน 320 คน และ Smart Officer ประจำจังหวัด จํานวน 77 คน รวมถึงการพัฒนาเกษตรกรปราดเป็รื่องในเขตปฏิรูปที่ดิน จํานวน 800 คน มีการถ่ายทอดความรู้ด้านการแปรรูปสัตว์น้ำให้กับกลุ่มวิสาหกิจชุมชนและกลุ่มผู้ประกอบการแปรรูปสัตว์น้ำ จํานวน 257 คน และกลุ่มองค์กรประมงชุมชนท้องถิ่น จํานวน 25 กลุ่ม นอกจากนี้ มีการยกระดับเกษตรกรให้ปลูกพืชเชิงอุตสาหกรรมให้ตรงความต้องการของห่วงโซ่อุปทาน โดยการส่งเสริมเกษตรอินทรีย์ (พืชอาหาร) ในเขตปฏิรูปที่ดิน จํานวน 2,805 คน ครอบคลุมพื้นที่ จํานวน 7,931 ไร่ อีกทั้งมีการพัฒนาผลิตภณัฏฐ์และมาตรฐานสินค้าเกษตรแปรรูปให้กับวิสาหกิจชุมชน/เกษตรกร จํานวน 154 กิจการ 566 คน ผลิตภณัฏฐ์สินค้าชุมชน (OTOP) ประเภทผลิตภณัฏฐ์ปศุสัตว์ จํานวน 9 ผลิตภณัฏฐ์ และการพัฒนา GMP ให้กับโรงสีข้าว จํานวน 5 กิจการ

(3) กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม มีการจัดทำโปรแกรมเร่งการเจริญเติบโต (Food Technology Accelerator) ของผู้ประกอบการเทคโนโลยีและนวัตกรรมอาหารรุ่นใหม่ เพื่อพัฒนาศักยภาพและเสริมสร้างทักษะด้านนวัตกรรมอาหาร (Reskills/UpSkills) ผ่านกิจกรรมอบรมต่าง ๆ เช่น PADTHAI (Program to Accelerate and Develop Thai Food SMEs) การเพิ่มมูลค่าผลิตภณัฏฐ์อาหารและเครื่องดื่มด้วยเทคโนโลยีต่าง ๆ ด้านนวัตกรรมกลิ่นรส ด้าน Foresight into the BCG Economy: Food & Agriculture Series การเร่งรัดการเติบโตทางธุรกิจของนวัตกรรมอาหาร ผู้ควบคุมการผลิตน้ำบริโภค และทักษะนักเทคโนโลยีและนวัตกรรมการจัดการเกษตรสู่ Smart Farm เป็นต้น มีผู้ประกอบการผ่านโปรแกรมหังกล่าว จํานวน 834 คน และได้ต้นแบบผลิตภณัฏฐ์นวัตกรรมอาหาร 61 ผลิตภณัฏฐ์ นอกจากนี้ มีการพัฒนาเทคโนโลยี ปรับปรุงกระบวนการผลิต และพัฒนาผลิตภณัฏฐ์ให้กับผู้ประกอบการกลุ่มอุตสาหกรรมอาหาร จํานวน 108 กิจการ

(4) กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม มีการนำระบบอัตโนมัติ/หุ่นยนต์/เทคโนโลยี Internet of Things มาใช้ในการจัดการเกษตร ได้แก่ ระบบ Enterprise Resource Planning (ERP) ระบบ Customer Relationship Management (CRM) ระบบ Material Requirement Planning (MRP) ระบบ Enterprise Asset Management (EAM) ระบบ Financial Risk Management (FRM) และระบบ Supply Chain Management (SCM) โดยมีการส่งเสริมและสนับสนุนผู้ประกอบการ ธุรกิจเกษตร เกษตรกร และวิสาหกิจชุมชน จํานวน 2,567 กิจการ/คน

(5) สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม มีการยกระดับความสามารถในการแข่งขันให้กับผู้ประกอบการในกลุ่มธุรกิจอาหารและเครื่องดื่ม โดยการบ่มเพาะองค์ความรู้ผ่านโปรแกรม SME VUCA PROACTIVE จํานวน 17 กิจการ ซึ่งมี 1 กิจการได้รับคัดเลือกเป็นต้นแบบ SME VUCA World Award ระดับ Gold นอกจากนี้ มีการให้คำปรึกษาและพัฒนาการดำเนินธุรกิจ Technology for All จากโค้ชธุรกิจในกลุ่มอุตสาหกรรมอาหาร โดยผ่านการ Pitching และนำสินค้าออกสู่ตลาดบนแพลตฟอร์ม Shopee จํานวน 22 กิจการ

(6) กระทรวงมหาดไทย มีการจัดอบรมเพื่อเพิ่มศักยภาพเกษตรกร เช่น การเลี้ยงปลาตุ๋กบักอู๋ในบ่อพลาสติก การปลูกไม้ผลแบบผสมผสาน จํานวน 1,040 คน นอกจากนี้ มีการพัฒนาผลิตภณัฏฐ์ OTOP และสินค้าเกษตรแปรรูป/เกษตรอินทรีย์/เกษตรปลอดภัย ให้มีคุณภาพมาตรฐาน และการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันให้กับผู้ประกอบการและผู้ที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมอาหาร จํานวน 2,080 กิจการ/กลุ่ม มีการพัฒนาผลิตภณัฏฐ์ จํานวน 1,014 ผลิตภณัฏฐ์ และเพิ่มศักยภาพเกษตรกร จํานวน 814 คน

รวมถึงมีการสร้าง Yong Smart Farmer จำนวน 440 คน และได้รับการพัฒนาเป็นแหล่งเรียนรู้ต้นแบบ จำนวน 22 กลุ่ม ตลอดจนมีการเชื่อมโยงธุรกิจรายใหญ่ (Big Brothers) ในการช่วยเหลือเศรษฐกิจฐานชุมชน ได้แก่ การสร้างลานตากเมล็ดกาแฟในพื้นที่หมู่บ้านผาแดง จังหวัดพะเยา การสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์สำหรับปรับปรุง ศูนย์การเรียนรู้และแหล่งท่องเที่ยวชุมชนตลาดหัวปลี จังหวัดสระบุรี เป็นต้น

(7) กระทรวงแรงงาน มีการพัฒนาเกษตรกรให้มีความรู้ มีอาชีพและ กระบวนการแปรรูปผลิตภัณฑ์ให้ได้มาตรฐานด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรม โดยมีผู้ผ่านการฝึกอบรม จำนวน 12,691 คน

2.2 มาตรการที่ 2 : สร้างนวัตกรรมอาหารอนาคต (Future Food Innovation) มีการดำเนินงาน ดังนี้

(1) กระทรวงอุตสาหกรรม มีการพัฒนาศักยภาพและบูรณาการความร่วมมือในเครือข่ายหน่วยงาน Center of Food Excellence (CoFE) เพื่อเป็นกลไกสนับสนุนและเร่งรัด การพัฒนาอุตสาหกรรมอาหารแปรรูป โดยมีสถาบันอาหารเป็นหน่วยงานหลัก ซึ่งศูนย์บริการห้องปฏิบัติการ อุตสาหกรรมอาหารของสถาบันอาหาร ได้ดำเนินการบริการทดสอบด้านเคมี จำนวน 57,356 รายการ บริการ ทดสอบด้านจุลชีววิทยา จำนวน 15,165 รายการ บริการสอบเทียบ จำนวน 14,507 ตัวอย่าง และบริการ ทดสอบความชำนาญ จำนวน 4,293 ห้องปฏิบัติการ

(2) กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม มีการสร้าง นักวิจัยให้สามารถผลิตและพัฒนาผลิตภัณฑ์อาหารมูลค่าสูงที่สามารถกล่าวอ้างทางสุขภาพ (Health Claim) ได้ ในเรื่องสารสกัดที่มีฤทธิ์ต่อโรคไม่ติดต่อเรื้อรังสำหรับผู้สูงอายุ นวัตกรรมสารสำคัญในอาหารจากธรรมชาติ เพื่อควบคุมภาวะความดันโลหิตและไขมันในเลือดสำหรับสังคมที่เข้าสู่ภาวะก่อนและสูงวัย การผลิตเพปไทด์ ไฮโดรไลเซตจากรำข้าว เพื่อใช้ในอุตสาหกรรมอาหารสุขภาพ และการสร้างมูลค่าเพิ่มจากผลิตภัณฑ์พลอยได้ ในโรงงานอุตสาหกรรมน้ำตาล เพื่อยกระดับขีดความสามารถในการแข่งขัน โดยได้ต้นแบบผลิตภัณฑ์ (Prototype) ระดับห้องปฏิบัติการ จำนวน 8 ต้นแบบ และระดับอุตสาหกรรม จำนวน 1 ต้นแบบ ได้รับอนุสิทธิบัตร (Petty Patent) จำนวน 8 เรื่อง และสิทธิบัตรการประดิษฐ์ (Patent for Innovation) จำนวน 2 เรื่อง รวมทั้ง ได้กระบวนการใหม่ระดับห้องปฏิบัติการ จำนวน 1 กระบวนการ

นอกจากนี้ ได้จัดให้มีหน่วยงานในรูปแบบศูนย์ให้บริการด้านการบริหารจัดการเทคโนโลยี และนวัตกรรมอาหารเพื่อให้บริการแบบครบวงจร ณ เมืองนวัตกรรมอาหาร ส่วนขยายที่อยู่ในอุทยาน วิทยาศาสตร์ภูมิภาคและมหาวิทยาลัย โดยเชื่อมโยงข้อมูลการให้บริการจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องด้านการวิจัย พัฒนา และนวัตกรรมอาหาร (Food Innopolis) ทำให้เกิดการพัฒนาศักยภาพอาหารและนวัตกรรมอาหาร ปลอดภัย จำนวน 6 ผลิตภัณฑ์ มีการให้บริการทดสอบแก่ผู้ประกอบการอุตสาหกรรมอาหารกว่า 500 รายการ และห้องปฏิบัติการมีวิธีทดสอบใหม่ที่ได้มาตรฐานเพื่อใช้ทดสอบอาหารและผลิตภัณฑ์อาหาร จำนวน 12 เรื่อง

(3) กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ มีการวิจัยและพัฒนาอาหารดัชนีไกลซีมิก ต่ำจากแป้งต้านทานการย่อย เพื่อผู้บริโภคที่ต้องการควบคุมน้ำตาล จำนวน 3 ผลิตภัณฑ์ และผลิตภัณฑ์อาหาร สุขภาพสำหรับผู้สูงอายุ จำนวน 5 ผลิตภัณฑ์

2.3 มาตรการที่ 3 : สร้างโอกาสทางธุรกิจ (New Marketing Platform) มีการดำเนินงาน ดังนี้

(1) กระทรวงพาณิชย์ มีการจัดงานแสดงสินค้าอาหาร THAIFEX-ANUGA ASIA 2022 “The Hybrid Edition” โดยมีผู้ประกอบการเข้าร่วมงานแสดงสินค้า จำนวนทั้งสิ้น 1,603 กิจการ แบ่งเป็นผู้ประกอบการไทย จำนวน 722 กิจการ และผู้ประกอบการต่างชาติ จำนวน 881 กิจการ เกิดมูลค่าการ

เจรจาการค้า 66,169 ล้านบาท นอกจากนี้ มีการจัดงานแสดงและจำหน่ายสินค้าระดับภูมิภาค ได้แก่ งาน THE NORTHERN PRODUCTS THAILAND 2022 ซึ่งมีผู้ประกอบการจากกลุ่มจังหวัดภาคเหนือ 17 จังหวัด เข้าร่วมกิจกรรมเจรจาธุรกิจและจำหน่ายสินค้าภายในงาน จำนวน 40 กิจการ เกิดมูลค่า การจำหน่าย 3,500,145 บาท และมียอดการเจรจาธุรกิจ จำนวน 48 คู่ มูลค่า 2,585,000 บาท และงาน Amazing Singburi เกิดมูลค่าการจำหน่าย 4,800,000 บาท เป็นต้น

(2) กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ มีการอบรมเกษตรกรผู้เลี้ยงโคนม/สหกรณ์ โคนม จำนวน 5 แห่ง แห่งละ 20 คน รวม 100 คน เพื่อให้สามารถเปิดร้านนมหน้าฟาร์มประจำชุมชนสำหรับ จำหน่ายอาหาร เครื่องดื่ม และผลิตภัณฑ์จากนมที่ผลิตได้ในชุมชน ตลอดจนมีการพัฒนาศักยภาพด้านการตลาด ให้กับกลุ่มเกษตรกรผู้ผลิตสินค้าชุมชน จำนวน 90 คน

(3) กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา มีการพัฒนาชุมชนให้ได้มาตรฐานการ ท่องเที่ยว จำนวน 49 ชุมชน และนำชุมชนที่ได้รับการพัฒนาศักยภาพแล้ว ไปเชื่อมตลาดการท่องเที่ยว จำนวน 26 ชุมชน ทำให้ได้เมนูท้องถิ่น เพื่อรองรับการท่องเที่ยว เกิดเป็นการท่องเที่ยวรูปแบบใหม่ คือ การท่องเที่ยวเชิง อาหาร นอกจากนี้ มีการจัดงาน Amazing Thai Taste Festival – Amazing New Chapters @Petchaburi ทำให้เกิดเงินหมุนเวียน 15,215,740 บาท

(4) สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม มีการพัฒนาและ ปรับปรุงฐานข้อมูล MSME Big Data ให้เป็นปัจจุบัน จำนวน 1 ฐานข้อมูล โดยสามารถสืบค้นข้อมูลได้ที่ www.sme.go.th นอกจากนี้ มีการพัฒนาระบบให้บริการ SME Access โดยการเชื่อมโยง บูรณาการข้อมูล และอำนวยความสะดวกให้ผู้ให้บริการ ประกอบด้วย 4 แพลตฟอร์มหลัก ได้แก่ SME ONE (ความร่วมมือจำนวน 59 หน่วยงาน มีผู้ใช้บริการ จำนวน 644,390 คน) SME Academy 365 (ระบบ E-Learning มีผู้ใช้บริการ จำนวน 10,423 คน) SME CONNEXT (แอปพลิเคชันเชื่อมโยงข้อมูลต่าง ๆ) และ SME Coach (ให้คำปรึกษาออนไลน์ มีผู้ประกอบการได้รับคำปรึกษา จำนวน 1,017 คน)

(5) กระทรวงอุตสาหกรรม มีการยกระดับหมู่บ้านอุตสาหกรรมสร้างสรรค์ เพื่อส่งเสริมและพัฒนากิจการท่องเที่ยวยกระดับชุมชน จำนวน 3 หมู่บ้าน ได้แก่ หมู่บ้านทุ่งประดู่ หมู่บ้านรวมไทย และหมู่บ้านม้าร้อง จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

2.4 มาตรการที่ 4 : สร้างปัจจัยพื้นฐานเพื่อเร่งการพัฒนาอุตสาหกรรม (Enabling)

(1) กระทรวงอุตสาหกรรม มีการสร้างปัจจัยเอื้อต่อการพัฒนาอุตสาหกรรม อาหารของไทย และลดอุปสรรคในการประกอบธุรกิจ (Ease of Doing Business) ดังนี้

(1.1) การกำหนดมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม สาขาอาหาร จำนวน 36 มาตรฐาน เช่น แป้งมันสำปะหลัง มอโนโซเดียม แอล-กลูตาเมต น้ำตาลไอซิ่ง นมและผลิตภัณฑ์นม ไข่กรอกโบลญญา ไข่กรอกแฟรงก์เฟิร์ตเตอร์ ไข่กรอกเวียนนา ธัญพืชและผลิตภัณฑ์ธัญพืช ข้าวโพด ไขมัน และน้ำมันจากสัตว์และพืช และจุลชีวะของห่วงโซ่อาหาร เป็นต้น นอกจากนี้ มีการรับรองมาตรฐานผลิตภัณฑ์ ชุมชน (มพช.) จำนวน 255 ผลิตภัณฑ์ และการตรวจติดตาม จำนวน 32 ผลิตภัณฑ์ รวมถึงการรับรองมาตรฐาน ผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมเอส (มอก.เอส) จำนวน 97 คำขอ

(1.2) การส่งเสริมอ้อยพันธุ์ดีสายพันธุ์ใหม่ที่มีคุณภาพและผลผลิตสูง จำนวน 1,092,491 ต้นกล้า ให้กับเกษตรกรชาวไร่อ้อย ทำให้ผลผลิตต้นต่อไร่ของเกษตรกรที่ใช้พันธุ์ดีสายพันธุ์ใหม่เพิ่มขึ้นร้อยละ 21 นอกจากนี้ มีการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตอ้อย ในรูปแบบฟาร์มอ้อยอัจฉริยะ ต้นแบบ (Smart Sugarcane Farm) นาร่อง ขนาดแปลงเล็ก กลาง และใหญ่ จำนวน 20.03 ไร่ ทำให้เกษตรกร ชาวไร่อ้อยกลุ่มเป้าหมาย จำนวน 299 คน มีความรู้ด้านการจัดการฟาร์มอ้อยอัจฉริยะ (Smart Farming)

รวมทั้งมีการถ่ายทอดความรู้ด้านเทคโนโลยีการใช้งานเว็บแอปพลิเคชันสนับสนุนการบริหารจัดการอ้อยแปลงใหญ่และการจัดทำแปลงสาธิตต้นแบบอัจฉริยะให้กับเกษตรกรชาวไร่อ้อย จำนวน 50 คน และพัฒนาบุคลากรของสำนักงานคณะกรรมการอ้อยและน้ำตาลทราย จำนวน 39 คน ให้สามารถใช้งานและถ่ายทอดเทคโนโลยีสมัยใหม่ด้าน Smart Farming ได้

(1.3) การพัฒนาการรวมกลุ่มและเชื่อมโยงอุตสาหกรรม (Cluster) เพื่อยกระดับสินค้าเกษตรสู่เกษตรอุตสาหกรรม จำนวน 29 กลุ่ม เช่น คลัสเตอร์อาหารอนาคต กทม. ปริมาณ คลัสเตอร์อาหารพร้อมทาน (TFF) กทม. ปริมาณ คลัสเตอร์อาหารแปรรูป (TTT) กทม. ปริมาณ คลัสเตอร์กาแฟ จังหวัดเชียงราย คลัสเตอร์ผลไม้แห่งขุนเขา จังหวัดพิษณุโลก คลัสเตอร์เกษตรแปรรูปและอาหารแปรรูป จังหวัดนครราชสีมา ชัยภูมิ บุรีรัมย์ สุรินทร์ และคลัสเตอร์สมุนไพร จังหวัดสุราษฎร์ธานี เป็นต้น

(2) กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ มีการดำเนินการตรวจวิเคราะห์ผลิตภัณฑ์สัตว์น้ำเพื่อการส่งออก จำนวน 4,946 ตัวอย่าง และการตรวจสอบลักษณะโรงงาน โดยมีโรงงานผลิตภัณฑ์สัตว์น้ำ ผ่านมาตรฐาน GMP จำนวน 318 กิจการ และผ่านมาตรฐาน HACCP จำนวน 315 กิจการ รวมทั้งมีการรับรองมาตรฐาน GAP ให้กับเกษตรกร จำนวน 900 คน ครอบคลุมพื้นที่ 38 แปลง และฟาร์มเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ จำนวน 40 ฟาร์ม นอกจากนี้ มีการตรวจติดตามฟาร์มเลี้ยงสัตว์น้ำที่ได้รับมาตรฐาน GAP จำนวน 40 ฟาร์ม และการตรวจสถานรับซื้อและกระจายสินค้าสัตว์น้ำตามมาตรฐานสุขอนามัย จำนวน 35 ร้าน

ในส่วนร้านอาหารมีการส่งเสริมให้ผู้ประกอบการ/อุตสาหกรรมอาหารใช้วัตถุดิบทางการเกษตรที่ได้รับการรับรองมาตรฐาน ผ่านการรับรองร้านอาหารวัตถุดิบปลอดภัยเลือกใช้สินค้า Q (Q Restaurant) โดยมีร้านอาหารทั้งร้านใหม่และร้านเดิมที่ตรวจต่ออายุการรับรอง ผ่านการรับรอง จำนวน 3,153 แห่ง รวมถึงการส่งเสริมการสร้างระบบตรวจสอบย้อนกลับอาหารในระดับต่าง ๆ ผ่านการพัฒนาและขยายผลระบบตามสอบสินค้าเกษตร โดยมีผู้เข้าร่วม จำนวน 538 คน และมีการส่งเสริมการทำเกษตรแบบแปลงใหญ่ ในรูปแบบการสร้างเครือข่ายการผลิตเพื่อสร้างความมั่นคงด้านวัตถุดิบ จำนวน 40 แปลง

(3) กระทรวงการคลัง มีการจัดทำโครงการต่อยอด New Gen, Smart Farmer, Young Farmer เพื่อสร้างโอกาสเติบโตทางธุรกิจร่วมกับเครือข่ายธุรกิจ ซึ่งมีผู้ได้รับการพัฒนาร่วมกับเครือข่าย จำนวน 300 คน

(4) กระทรวงมหาดไทย มีการพัฒนาศักยภาพเครือข่ายองค์ความรู้ KBO (Knowledge-Based OTOP) จังหวัดชลบุรี ประกอบด้วยผู้ผลิตและประกอบการ OTOP จำนวน 47 คน 20 ผลิตภัณฑ์

(5) กระทรวงแรงงาน มีการพัฒนาฝีมือแรงงานรองรับอุตสาหกรรมเป้าหมาย (ซึ่งอุตสาหกรรมแปรรูปอาหารเป็นหนึ่งในอุตสาหกรรมของโครงการ) ภายใต้โครงการต่าง ๆ ได้แก่ โครงการฝึกอบรมแรงงานผู้สูงอายุเพื่อเพิ่มโอกาสในการประกอบอาชีพ โครงการพัฒนาทักษะแรงงานด้านท่องเที่ยวและบริการ โครงการพัฒนาเศรษฐกิจและส่งเสริมศักยภาพพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ โครงการเพิ่มทักษะกำลังแรงงานในพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ โครงการฝึกอบรมแรงงานกลุ่มเป้าหมายเฉพาะเพื่อเพิ่มโอกาสในการประกอบอาชีพ โครงการยกระดับเพื่อเพิ่มศักยภาพฝีมือและสมรรถนะแรงงาน โครงการเสริมสร้างสมรรถนะแรงงานด้านเทคโนโลยีรองรับการทำงานในศตวรรษที่ 21 และโครงการพัฒนาศักยภาพแรงงานรองรับการท่องเที่ยวและบริการให้มีมูลค่าสูง โดยมีผู้ผ่านการฝึกอบรม จำนวน 4,444 คน

(6) สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน มีการส่งเสริมการลงทุนในกลุ่มอุตสาหกรรมแปรรูปอาหาร ตามมาตรการปรับปรุงประสิทธิภาพ จำนวน 26 โครงการ มูลค่า 1,412 ล้านบาท การส่งเสริมการลงทุนในกิจการอุตสาหกรรมแปรรูปอาหารที่เป็นวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) จำนวน 6 โครงการ มูลค่า 195 ล้านบาท การส่งเสริมการลงทุนในกิจการผลิตหรือให้บริการระบบเกษตรสมัยใหม่ จำนวน 2 กิจการ มูลค่า 299 ล้านบาท การส่งเสริมการลงทุนในกิจการโรงงานผลิตพืช จำนวน 4 โครงการ มูลค่า 129 ล้านบาท การส่งเสริมการลงทุนในกิจการเทคโนโลยีชีวภาพ (Biotechnology) ที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมแปรรูปอาหาร จำนวน 2 โครงการ มูลค่า 254 ล้านบาท และการส่งเสริมการลงทุนในกิจการผลิตหรือถนอมอาหาร จำนวน 2 โครงการ มูลค่า 385 ล้านบาท

(7) สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม มีการพัฒนาและยกระดับคลัสเตอร์ต้นแบบสู่ความเป็นเลิศ ทำให้เกิดคลัสเตอร์ต้นแบบธุรกิจอาหารแปรรูป จำนวน 75 กิจการ ในเขตพื้นที่จังหวัดแพร่ น่าน ลำปาง และกรุงเทพฯ นอกจากนี้ มีการยกระดับผู้ประกอบการรายย่อยสู่การเป็น Formulation รองรับการประชุมการในยุค Next Normal ด้านมาตรฐานสินค้า จำนวน 212 กิจการ และเข้าสู่ระบบของภาครัฐ จำนวน 25 กิจการ

3. ผลการทบทวนแผนปฏิบัติการด้านการพัฒนาอุตสาหกรรมแปรรูปอาหาร ระยะที่ 1 (พ.ศ. 2562-2570)

กระทรวงอุตสาหกรรม โดยสำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม ได้จัดการประชุมทบทวนแผนปฏิบัติการด้านการพัฒนาอุตสาหกรรมแปรรูปอาหาร ระยะที่ 1 (พ.ศ. 2562-2570) เพื่อรับฟังความคิดเห็นจากหน่วยงานร่วมดำเนินการ เมื่อวันที่ 11 สิงหาคม 2566 ณ ห้องประชุม 601 ชั้น 6 อาคาร สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม โดยมีผู้เข้าร่วมประชุม จำนวน 50 คน ประกอบด้วยหน่วยงานภาครัฐและรัฐวิสาหกิจ จำนวน 17 หน่วยงาน 44 คน และหน่วยงานภาคเอกชน จำนวน 4 หน่วยงาน 6 คน ซึ่งผลจากการทบทวนแผนปฏิบัติการฯ ขอสรุปประเด็นปัญหาและการดำเนินงานเพื่อขับเคลื่อนแผนปฏิบัติการด้านการพัฒนาอุตสาหกรรมแปรรูปอาหารในระยะต่อไป ดังนี้

3.1 ประเด็นปัญหา

(1) โรคระบาดและภัยแล้ง ทำให้ผลผลิตของสินค้าเกษตรที่สำคัญลดลงส่งผลต่อระดับราคาของวัตถุดิบและต้นทุนที่เพิ่มขึ้นในอุตสาหกรรมแปรรูปอาหาร

(2) การทำเกษตรของไทย ส่วนใหญ่เป็นเกษตรแปลงเล็ก ทำให้เกิดข้อจำกัดในการนำเครื่องจักรกลทางการเกษตรมาช่วยในการเก็บเกี่ยวผลผลิต หรือหากมีการรวมแปลงก็ไม่สามารถนำเครื่องจักรของเกษตรแปลงใหญ่มาใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

(3) อุตสาหกรรมแปรรูปอาหาร เป็นอุตสาหกรรมที่สร้างมูลค่าเพิ่มให้กับวัตถุดิบในประเทศ แต่ยังคงต้องนำเข้าวัตถุดิบจากต่างประเทศ เนื่องจากปริมาณการผลิตวัตถุดิบในประเทศไม่เพียงพอ โดยเฉพาะกลุ่มอาหารอนาคต ซึ่งยังต้องพึ่งพิง Functional Ingredients ที่ได้คุณภาพและมาตรฐานสากลจากต่างประเทศ มาเป็นวัตถุดิบสำคัญในการผลิต

(4) ภาวะเศรษฐกิจทั้งภายในและต่างประเทศชะลอตัว ส่งผลต่อกำลังซื้อของผู้บริโภค โดยสินค้าโภคภัณฑ์ที่มีราคาไม่สูงมาก เช่น สับปะรดกระป๋อง ทุ่นกระป๋อง ยังเป็นที่ต้องการของผู้บริโภคทั่วโลก

(5) การขาดแคลนแรงงานในกระบวนการผลิตอาหารแปรรูป

(6) หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรพิจารณาในเรื่องการออกประกาศเกี่ยวกับการกล่าวอ้างทางสุขภาพ (Health Claim) เพื่อใช้เป็นเครื่องมือขับเคลื่อนเชิงนโยบายในการเพิ่มมูลค่าสินค้าอาหารของประเทศ ควบคู่กับแผนปฏิบัติการด้านการพัฒนาอุตสาหกรรมแปรรูปอาหารในการสนับสนุนและส่งเสริมการผลิตอาหารอนาคต

(7) ทิศทางอาหารอนาคตในปัจจุบัน เริ่มให้ความสำคัญผลิตภัณฑ์ที่ผ่านกระบวนการแปรรูปน้อยที่สุด เช่น สินค้าเกษตรผลสด (เกรดคุณภาพเยี่ยม) รวมถึงอาหารที่ดีต่อระบบทางเดินอาหาร ซึ่งกำลังเป็นที่ต้องการของตลาดโลก โดยในกระบวนการหมักเพื่อให้เกิด Probiotics จะได้แอลกอฮอล์ ซึ่งยังติดข้อจำกัดที่ไม่สามารถนำไปใช้เชิงพาณิชย์ได้อย่างถูกกฎหมาย

(8) การจัดประเภทอาหารอนาคตโดยใช้พิกัดศุลกากรในปัจจุบัน ยังไม่ชัดเจน มีเพียงอาหารอินทรีย์ที่สามารถใช้พิกัดศุลกากรได้

(9) ห้องปฏิบัติการทดสอบอาหารในส่วนภูมิภาคยังไม่มีศักยภาพเพียงพอที่จะให้บริการ ส่งผลให้ผู้ประกอบการต้องส่งตัวอย่างผลิตภัณฑ์ไปทดสอบที่ต่างประเทศ ทำให้เสียค่าใช้จ่ายสูง

3.2 การดำเนินงานเพื่อขับเคลื่อนแผนปฏิบัติการด้านการพัฒนาอุตสาหกรรมแปรรูปอาหารในระยะต่อไป

กระทรวงอุตสาหกรรม โดยสำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรมจะใช้กลไกคณะกรรมการพัฒนาอุตสาหกรรมแห่งชาติ (กอกช.) ขับเคลื่อนแผนปฏิบัติการฯ โดยบูรณาการความร่วมมือระหว่างภาครัฐและภาคเอกชน เพื่อกำกับการดำเนินงานตามมาตรการต่าง ๆ ที่มุ่งเน้นการส่งเสริมและพัฒนาอุตสาหกรรมอาหารอนาคต ซึ่งเป็นกลุ่มอาหารที่มีมูลค่าสูง ส่งผลให้เกิดการยกระดับอุตสาหกรรมอาหารไทยอย่างก้าวกระโดด นอกจากนี้ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรมได้ให้แนวทางในการพัฒนาอุตสาหกรรมอาหารไทย โดยการยกระดับมาตรฐานการผลิตอุตสาหกรรมอาหารฮาลาลไทยสู่สากลตามนโยบาย Soft Power ของรัฐบาลปัจจุบัน ขณะที่ยังให้การสนับสนุนและส่งเสริมการพัฒนาอาหารกลุ่มโมคภักดิ์ ซึ่งเป็นกลุ่มอุตสาหกรรมอาหารพื้นฐานและเป็นสินค้าสำคัญในการส่งออกของประเทศไทย เพื่อให้ประเทศไทยสามารถเป็น 1 ใน 10 ของผู้ส่งออกอาหารโลกได้ภายในปี พ.ศ. 2570

สำหรับแนวทางการส่งเสริมและพัฒนาอุตสาหกรรมแปรรูปอาหารในระยะต่อไป มีดังนี้

(1) อาหารโมคภักดิ์

(1.1) ควรมีการบริหารจัดการน้ำอย่างมีประสิทธิภาพ โดยจัดทำแผนจัดการภัยแล้งอย่างเป็นระบบ ซึ่งจะช่วยรักษาความมั่นคงทางวัตถุดิบในอุตสาหกรรมแปรรูปอาหาร และความมั่นคงทางด้านอาหารของประเทศไทย รวมถึงสามารถรักษาเสถียรภาพราคาของผลผลิตทางการเกษตรได้

(1.2) ควรมีการแบ่งเขตการใช้ประโยชน์พื้นที่การเกษตร (Zoning) ให้ชัดเจน เพื่อประโยชน์ในการเพาะปลูกพืชให้เหมาะสมกับพื้นที่ และมีความสะดวกในการเก็บเกี่ยวผลผลิต ซึ่งหากมีการทำโซนนิ่งพื้นที่การเกษตรที่ดี การเพาะปลูกและการเก็บเกี่ยวผลผลิต จะสามารถใช้เทคโนโลยีมาช่วยทดแทนแรงงานคนได้ เช่น การให้เข้าใช้เครื่องจักรกลทางการเกษตร โดยผู้ให้บริการมีการอำนวยความสะดวกในด้านต่าง ๆ ตลอดจนการจัดคู่มือระหว่างผู้ใช้กับผู้ผลิตเครื่องจักรในประเทศไทย ทั้งนี้ สำหรับเครื่องจักรกลการเกษตรที่มีราคาสูง ควรพิจารณามาตรการจูงใจเกษตรกรในการผ่อนชำระได้เหมือนรถยนต์ โดยใช้เครื่องจักรค้ำประกัน

(1.3) ควรมีการปรับปรุงสายพันธุ์พืช เช่น สับปะรด เพื่อให้ได้ผลผลิตต่อไร่สูง ทนต่อโรคและแมลงได้ดี โดยมีแผนการปรับปรุงสายพันธุ์อย่างชัดเจนและต่อเนื่อง เนื่องจากการพัฒนาสายพันธุ์ต้องใช้ระยะเวลาหลายปี

(1.4) ควรมีการวิจัยและพัฒนาเครื่องจักรสำหรับอุตสาหกรรมแปรรูปอาหารเพื่อเพิ่มผลผลิตการผลิต (Productivity) เช่น เครื่องสำหรับเจาะ/จิกตาสับปะรด ปัจจุบันใช้แรงงานคนสามารถเจาะตาได้ 7 ลูก/นาที่ หากใช้เครื่องจักรจะสามารถทำได้ถึง 60 ลูก/นาที่ เป็นต้น

(1.5) ควรสนับสนุนการวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีการเก็บรักษาในการยืดอายุสินค้าเกษตร เช่น ทุเรียนผลสด ซึ่งจะทำให้ผลผลิตสามารถกระจายไปต่างประเทศได้ระยะทางที่ไกลขึ้นและเข้าถึงผู้บริโภคมากกว่าในปัจจุบัน

(2) อาหารอนาคต

(2.1) ควรเร่งให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีการจำกัดนิยามความหมายของอาหารอนาคต และกำหนดพิกัดศุลกากรให้ชัดเจน เพื่อประโยชน์ในการทำธุรกิจของผู้ประกอบการ และการขับเคลื่อนแผนปฏิบัติการด้านการพัฒนาอุตสาหกรรมแปรรูปอาหารในระยะต่อไป

(2.2) ควรให้ความสำคัญกับเรื่องภูมิรัฐศาสตร์ และมีการเจรจาต่อรองกับประเทศที่จะเป็นประโยชน์กับประเทศไทย ตลอดจนมีการทบทวนโควตาอัตราภาษี (Tariff Rate Quota: TRQ) การนำเข้าสินค้าเกษตรตามพันธกรณีความตกลงระหว่างประเทศ

(2.3) ควรเร่งให้มีการพิจารณาออกประกาศเกี่ยวกับการกล่าวอ้างทางสุขภาพ (Health Claim) เพื่อผู้ประกอบการจะได้นำไปใช้อ้างอิงในการจำหน่ายสินค้า และลดต้นทุนในเรื่องการวิจัยเกี่ยวกับผลทางสุขภาพ

(2.4) ควรพัฒนาห้องปฏิบัติการทดสอบอาหารในส่วนภูมิภาคให้มีศักยภาพในการตรวจวิเคราะห์ผลิตภัณฑ์อาหารได้อย่างครอบคลุมทุกรายการตามที่ตลาดต้องการ

7. เรื่อง รายงานผลการให้บริการสาธารณะ ประจำปีงบประมาณ 2565 ขององค์การขนส่งมวลชนกรุงเทพ และการรถไฟฟ้าแห่งประเทศไทย

คณะรัฐมนตรีรับทราบรายงานผลการให้บริการสาธารณะ ประจำปีงบประมาณ 2565 ขององค์การขนส่งมวลชนกรุงเทพ (ขสมก.) และการรถไฟฟ้าแห่งประเทศไทย (รฟท.) รวมทั้งข้อสังเกตของคณะกรรมการเงินอุดหนุนบริการสาธารณะ (คณะกรรมการฯ) ในการปรับปรุงการให้เงินอุดหนุนบริการสาธารณะของ ขสมก. และ รฟท. ตามที่กระทรวงการคลัง (กค.) เสนอ

สาระสำคัญของเรื่อง

กค. รายงานว่า คณะกรรมการฯ ได้พิจารณารายงานผลการให้บริการสาธารณะ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 ของ ขสมก. และ รฟท. แล้ว เมื่อวันที่ 29 สิงหาคม 2566 สรุปได้ ดังนี้

1. รายงานผลการให้บริการสาธารณะของ ขสมก. ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 (ตั้งแต่ 1 ตุลาคม 2564 - 30 กันยายน 2565)

1.1 สรุปสาระสำคัญของรายงานผลการให้บริการสาธารณะของ ขสมก.

(1) ลักษณะของการบริการและปริมาณการให้บริการสาธารณะ ขสมก. ให้บริการรถโดยสารธรรมดา มีรถวิ่งจริง จำนวน 1,477 คัน (เป้าหมาย 1,460 คัน) ระยะทางรวม 88.92 ล้านกิโลเมตร (เป้าหมาย 111.38 ล้านกิโลเมตร) ซึ่งต่ำกว่าเป้าหมาย เนื่องจาก ขสมก. ขาดอัตรากำลังพนักงานขับรถโดยสารและพนักงานเก็บค่าโดยสาร และ ขสมก. เน้นการให้บริการในช่วงเช้าซึ่งเป็นช่วงเวลาเร่งด่วนและมีรถเสียระหว่างการให้บริการ ส่งผลต่อการเปลี่ยนกะรถและทำให้ในช่วงบ่ายมีจำนวนรถโดยสารให้บริการน้อย อีกทั้งกรมการขนส่งทางบกได้ปฏิรูปเส้นทางการเดินรถซึ่งมีระยะทางสั้นกว่าเดิมจึงทำให้กิโลเมตรทำการลดลง

(2) ผลการดำเนินงานของ ขสมก. โดยส่วนใหญ่เป็นไปตามเป้าหมาย เช่น

(2.1) ความพึงพอใจของผู้ใช้บริการอยู่ที่ร้อยละ 88.80 สูงกว่าเป้าหมายร้อยละ 2.80 (เป้าหมายร้อยละ 86) เนื่องจาก ขสมก. มีการอบรมพนักงานในการให้บริการผู้โดยสารอย่างต่อเนื่อง

(2.2) จำนวนครั้งที่เกิดอุบัติเหตุ 13.48 ครั้งต่อล้านกิโลเมตรสูงกว่าเป้าหมายที่กำหนดให้ไม่เกิน 8 ครั้งต่อล้านกิโลเมตร เนื่องจากรถโดยสารมีสภาพชำรุดทรุดโทรมจากการใช้งาน สภาพพื้นผิวถนนที่มีการก่อสร้างรถไฟฟ้าสายต่าง ๆ ทำให้มีจุดเสี่ยงตามถนนที่ทำให้เกิดอุบัติเหตุได้ รวมถึงมีพนักงานขับรถใหม่ที่ยังขาดประสบการณ์ในการขับรถโดยสารสาธารณะ

(2.3) จำนวนครั้งที่เกิดเหตุการณ์ไม่ปลอดภัยที่ตรวจจับได้จากระบบตรวจสอบและติดตามการปฏิบัติการเดินรถ (Global Positioning System: GPS) มีการตรวจจับได้จำนวน 126,740 ครั้ง เป็นไปตามเป้าหมาย โดยเก็บข้อมูลจากจำนวนครั้งที่พนักงานขับรถโดยสารใช้ความเร็วเกินกำหนด อย่างไรก็ตาม เนื่องจากสัญญาณ GPS ไม่เสถียรและมีการนับซ้ำซ้อน ทำให้จำนวนครั้งที่เกิดเหตุการณ์ไม่ปลอดภัยคลาดเคลื่อนจากความเป็นจริง

(2.4) ต้นทุนต่อกิโลเมตรทำการสูงกว่าเป้าหมาย โดยอยู่ที่ 44.42 บาทต่อกิโลเมตรทำการ (เป้าหมาย 37.83 บาทต่อกิโลเมตรทำการ) เนื่องจากต้นทุนค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับตัวรถ เช่น ค่าประกันภัย ค่าเชื้อเพลิง และค่าใช้จ่ายพนักงาน มีการปรับเปลี่ยนสูงกว่ากรอบการคำนวณตามบันทึกข้อตกลงฯ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565

(2.5) การร้องเรียนเหตุการณ์ด้านความปลอดภัยจากระบบการร้องเรียนโดยผู้โดยสาร ผ่าน Call Center จำนวน 2,322 ครั้ง เป็นไปตามเป้าหมาย ทั้งนี้ ขสมก. มีช่องทางการร้องเรียนหลายช่องทาง ได้แก่ Call Center ศูนย์คุ้มครองผู้โดยสารสาธารณะ ศูนย์บริการข้อมูลภาครัฐเพื่อประชาชน ศูนย์ปลอดภัยกระทรวงคมนาคม (คค.) จดหมายอิเล็กทรอนิกส์ และตู้จดหมาย ปณ. 5 อย่างไรก็ตาม การจัดทำรายงานในครั้งนี้เป็น การเก็บข้อมูลจาก Call Center เท่านั้น

(3) การพิจารณาเงินอุดหนุนบริการสาธารณะ คณะกรรมการฯ พิจารณาแล้วเห็นว่า ผลขาดทุนจากการให้บริการสาธารณะ มีจำนวน 2,530.59 ล้านบาท (กรอบวงเงินอุดหนุนบริการสาธารณะ จำนวน 2,279.78 ล้านบาท) โดยมีการหักค่าการปรับผลการประเมินค่าตัวชีวิตในบันทึกข้อตกลงการให้บริการสาธารณะ (บันทึกข้อตกลงฯ) จำนวน 786.99 ล้านบาททำให้ผลขาดทุนจากการให้บริการสาธารณะ ประจำปี 2565 ภายหลังจากการปรับผลการประเมินค่าตัวชีวิต คิดเป็นจำนวน 1,743.60 ล้านบาท โดยแบ่งจ่าย 3 งวด คือ งวดที่ 1 จำนวน 1,139.89 ล้านบาท (เบิกจ่ายแล้ว) งวดที่ 2-3 รวมจำนวน 603.70 ล้านบาท

1.2 มติคณะกรรมการฯ

(1) รับทราบรายงานผลฯ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 ของ ขสมก. ซึ่งมีผลการขาดทุนจากการให้บริการสาธารณะ จำนวน 2,530.59 ล้านบาท และให้ ขสมก. เบิกจ่ายเงินอุดหนุนบริการสาธารณะประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 งวดที่ 2-3 จำนวน 603.70 ล้านบาท

(2) ข้อสังเกตของคณะกรรมการฯ เห็นควรให้ ขสมก. ดำเนินการ ดังนี้

(2.1) เก็บข้อมูลรายได้ค่าโดยสารจากการจำหน่ายตั๋วโดยสาร (ตั๋วกระดาษ) บัตรสวัสดิการ และบัตรอิเล็กทรอนิกส์ แยกตามประเภทของราคาค่าโดยสารที่มีการลดหย่อนตามกลุ่มผู้โดยสาร เช่น ผู้พิการ ผู้สูงอายุ เด็กนักเรียน/นักศึกษา เพื่อให้การจัดทำประมาณการรายได้ค่าโดยสารและจำนวนตั๋วโดยสารสำหรับขอรับเงินอุดหนุนจากภาครัฐมีความสอดคล้องกับข้อมูลที่เกิดขึ้นจริง

(2.2) พัฒนาและปรับปรุงระบบ GPS ให้มีความเสถียรเพื่อให้สามารถบันทึกข้อมูลได้อย่างถูกต้องและครบถ้วน และควรรวบรวมข้อมูลการร้องเรียนให้ครบทุกช่องทาง รวมทั้งนำข้อมูลที่ได้จากระบบ GPS และระบบการร้องเรียนมาวิเคราะห์สาเหตุและกำหนดแนวทางแก้ไขเพื่อพัฒนาคุณภาพการให้บริการสาธารณะของ ขสมก. ต่อไป

(2.3) ประเด็นตัวชีวิตจำนวนครั้งที่เกิดอุบัติเหตุสำหรับรถโดยสารธรรมดาที่ ขสมก. เป็นฝ่ายผิดซึ่งไม่ผ่านเกณฑ์การประเมิน อยู่ในระดับที่สูงกว่าเป้าหมายค่อนข้างมาก ดังนั้น ขสมก. ต้องให้ความสำคัญในการแก้ไขปัญหาด้านความปลอดภัยในการให้บริการผู้โดยสาร

(2.4) เร่งจัดทำรายงานทางการเงินให้เป็นไปตามความเห็นของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน กรณีที่ ขสมก. ไม่ได้นำมาตราฐานรายงานทางการเงินกลุ่มเครื่องมือทางการเงินที่ประกาศโดยสภาวิชาชีพบัญชี และมีผลบังคับใช้สำหรับงบการเงินที่มีรอบระยะเวลาบัญชีที่เริ่มในหรือหลังวันที่ 1 มกราคม 2563 มาถือปฏิบัติ เพื่อมิให้เกิดกรณีการแสดงความเห็นอย่างมีเงื่อนไขต่องบการเงินสำหรับงวดบัญชีปีถัดไป

(2.5) ขสมก. มีผลการขาดทุนจากการให้บริการสาธารณะที่ภาครัฐต้องให้การสนับสนุนค่อนข้างสูงในแต่ละปี ขณะที่จำนวนผู้ใช้บริการรถโดยสารประจำทางในกรุงเทพมหานครและปริมณฑลลดลงอย่างต่อเนื่อง จึงเห็นควรให้ คค. พิจารณาทบทวนบทบาทของ ขสมก. ในการให้บริการรถโดยสารประจำทางในพื้นที่ดังกล่าวให้ชัดเจน รวมทั้งศึกษาและวิเคราะห์จำนวนผู้โดยสารที่ยังต้องการใช้บริการสาธารณะเชิงสังคม¹ เพื่อนำมากำหนดแนวทางการให้บริการสาธารณะเชิงสังคมที่เหมาะสมและสอดคล้องกับความต้องการของประชาชนที่เปลี่ยนแปลงไป ตลอดจนกำหนดแนวทางการให้เงินอุดหนุนสำหรับการให้บริการสาธารณะเชิงสังคมที่เหมาะสมยิ่งขึ้นและไม่เป็นภาระทางการเงินของภาครัฐเกินความจำเป็น

2. รายงานผลการให้บริการสาธารณะของ รฟท. ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 (ตั้งแต่ 1 ตุลาคม 2564 - 30 กันยายน 2565)

2.1 สรุปสาระสำคัญของรายงานผลการให้บริการสาธารณะของ รฟท.

(1) ลักษณะของบริการและปริมาณการให้บริการสาธารณะ รฟท. ให้บริการรถไฟเชิงสังคม² 131 ขบวนต่อวัน (เป้าหมาย 152 ขบวนต่อวัน) มีจำนวนผู้โดยสาร 12.37 ล้านคน (เป้าหมาย 24.22 ล้านคน) และกิโลเมตรทำการ 7.85 ล้านกิโลเมตร (เป้าหมาย 8.30 ล้านกิโลเมตร) ซึ่งต่ำกว่าเป้าหมายเนื่องจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด-19) ส่งผลให้ผู้โดยสารยังไม่กลับมาใช้บริการประกอบกับภาครัฐและภาคเอกชนยังมีนโยบายให้บุคลากรหมุนเวียนปฏิบัติงาน ณ สถานที่ทำงานกับที่พักอาศัย รฟท. จึงงดให้บริการเชิงสังคมเป็นการชั่วคราวในแต่ละช่วงเวลา ส่งผลให้จำนวนผู้โดยสารและกิโลเมตรทำการลดลง

(2) ผลการดำเนินการของ รฟท. โดยส่วนใหญ่เป็นไปตามเป้าหมาย เช่น

(2.1) ความพึงพอใจของผู้ใช้บริการอยู่ที่ 4.12 สูงกว่าเป้าหมาย (เป้าหมายระดับความพึงพอใจคือ 4 จาก 5) โดยผู้โดยสารมีความพึงพอใจในด้านราคามากที่สุด ส่วนความพึงพอใจน้อยที่สุด คือ ด้านสภาพแวดล้อมและความสะอาด

(2.2) ประสิทธิภาพการบริหารเวลาเดินรถให้ตรงต่อเวลาอยู่ที่ร้อยละ 85.04 สูงกว่าเป้าหมาย (เป้าหมายร้อยละ 80 ของจำนวนเที่ยวที่ตรงต่อเวลา)

(2.3) การเกิดอุบัติเหตุต่อการเดินรถโดยสารเชิงสังคม จำนวน 0 ครั้ง เป็นไปตามเป้าหมาย (เป้าหมายอุบัติเหตุร้ายแรง จำนวน 0 ครั้ง และอุบัติเหตุสำคัญ จำนวน 0 ครั้ง)

(2.4) จำนวนผู้โดยสารที่ใช้บริการมีจำนวน 12.37 ล้านคนต่ำกว่าเป้าหมาย (เป้าหมาย 24.22 ล้านคน) เนื่องจากการแพร่ระบาดของโควิด-19 ส่งผลให้ผู้โดยสารยังไม่กลับมาใช้บริการ

(2.5) ต้นทุนการดำเนินงานอยู่ที่ 469.05 บาทต่อกิโลเมตรสูงกว่าเป้าหมาย (เป้าหมาย 397.96 บาทต่อกิโลเมตร) เนื่องจากมีค่าใช้จ่ายด้านการบำรุงรักษาโครงสร้างพื้นฐาน เช่น ระบบอาณัติสัญญาณและโทรคมนาคม รถจักร เครื่องจักรและล้อเลื่อน รวมถึงค่าใช้จ่ายการรักษาความสะอาดในช่วงการแพร่ระบาดของโควิด-19

(3) การพิจารณาเงินอุดหนุนบริการสาธารณะประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 คณะกรรมการฯ พิจารณาแล้วเห็นว่า ผลขาดทุนจากการให้บริการสาธารณะมีจำนวน 3,063.42 ล้านบาท (กรอบวงเงินอุดหนุนบริการสาธารณะ จำนวน 3,278.87 ล้านบาท) โดยมีการหักค่าการปรับผลการประเมินค่าตัวชี้วัดในบันทึกข้อตกลงฯ จำนวน 296.17 ล้านบาท ทำให้ผลขาดทุนจากการให้บริการสาธารณะประจำปี 2565 ภายหลังจากการปรับผลการประเมินค่าตัวชี้วัด คิดเป็นจำนวน 2,767.25 ล้านบาท โดยแบ่งจ่าย 3 งวด คือ งวดที่ 1 จำนวน 1,639.43 ล้านบาท และงวดที่ 2 จำนวน 655.77 ล้านบาท (งวดที่ 1 และ 2 มีการเบิกจ่ายแล้ว) และงวดที่ 3 จำนวน 472.05 ล้านบาท

2.2 มติคณะกรรมการฯ

(1) รัับทราบรายงานผลฯ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 ของ รพท. ซึ่งมีผลการขาดทุนจากการให้บริการสาธารณะ จำนวน 3,063.42 ล้านบาท และให้ รพท. เบิกจ่ายเงินอุดหนุนบริการสาธารณะประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 วงที่ 3 จำนวน 472.05 ล้านบาท

(2) ข้อสังเกตของคณะกรรมการฯ

(2.1) ผู้โดยสารยังคงมีความพึงพอใจในบางรายการที่ต่ำกว่าค่าเป้าหมายเช่นเดียวกับปี 2564 เช่น ความพึงพอใจด้านความสะอาดและความเพียงพอของจำนวนห้องน้ำบริเวณสถานี และเจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการ ดังนั้น ควรให้ คค. กำกับให้ รพท. จัดทำแนวทางในการเพิ่มคุณภาพการให้บริการในเรื่องดังกล่าวเพื่อเพิ่มระดับความพึงพอใจของผู้ใช้บริการในอนาคต นอกจากนี้ ความพึงพอใจด้านราคาควรเกิดจากความคุ้มค่าเมื่อเทียบกับการบริการที่ดีและราคาที่ถูกลงควรสอดคล้องกับต้นทุนที่ต่ำลง ทั้งนี้ การลดลงของขบวนรถหรือจำนวนรถโดยสารในปัจจุบันอาจไม่ได้สะท้อนถึงคะแนนความพึงพอใจที่สูงขึ้น รพท. จึงควรเร่งปรับจำนวนขบวนรถให้มีความเหมาะสมต่อความต้องการเดินทางเพื่อให้การให้เงินอุดหนุนบริการสาธารณะเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและสามารถสะท้อนความพึงพอใจของผู้รับบริการได้อย่างถูกต้อง

(2.2) ปัจจุบันสถานการณ์โควิด-19 เริ่มคลี่คลายลงแต่จำนวนผู้โดยสารของ รพท. ยังคงลดลงอย่างต่อเนื่อง ซึ่งอาจเกิดจากการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการเดินทางของผู้โดยสาร จึงควรให้ คค. และ รพท. ศึกษาและวิเคราะห์จำนวนผู้โดยสารที่ยังต้องการใช้บริการสาธารณะเชิงสังคมเพื่อกำหนดแนวทางและการให้บริการสาธารณะเชิงสังคมที่เหมาะสมและสอดคล้องกับความต้องการของประชาชนที่เปลี่ยนแปลงไป ตลอดจนกำหนดแนวทางการให้เงินอุดหนุนสำหรับการให้บริการสาธารณะที่เหมาะสมและไม่เป็นภาระทางการเงินของภาครัฐเกินความจำเป็น

(2.3) รพท. ควรเร่งจัดทำต้นทุนมาตรฐานให้แล้วเสร็จโดยเร็วเพื่อให้มีข้อมูลสำหรับอ้างอิงและใช้ประกอบการดำเนินงานของ รพท. นอกจากนี้ ในการจัดทำรายงานผู้สอบบัญชีของ รพท. ซึ่งเป็นรายงานแบบมีเงื่อนไขในประเด็นการแสดงข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญและการไม่สามารถหาหลักฐานการสอบบัญชีที่เหมาะสมอย่างเพียงพอทำให้กระทบต่อรายได้ ต้นทุน ค่าใช้จ่าย ค่าเช่า และลูกหนี้ของ รพท. จึงควรให้ คค. กำกับดูแลให้ รพท. แก้ไขรายงานให้มีความถูกต้องสมบูรณ์ภายในบัญชีถัดไป

¹ บริการสาธารณะเชิงสังคม คือ บริการสาธารณะโดยรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือเอกชนที่เกี่ยวข้องกับการจัดหาสิ่งอำนวยความสะดวกให้แก่ประชาชนอย่างเสมอภาค

² รถไฟเชิงสังคม คือ ขบวนรถไฟที่ให้บริการในลักษณะของการให้บริการสังคม โดยเป็นรถไฟชั้น 3 ประกอบด้วย รถไฟธรรมดา รถไฟขานเมือง และรถไฟท่องเที่ยว ซึ่งจะหยุดรับส่งผู้โดยสารทุกสถานีและผู้โดยสารส่วนใหญ่เป็นผู้ใช้รถไฟในชีวิตประจำวัน

8. เรื่อง การโอนเงินหรือสินทรัพย์ของกองทุนเพื่อการฟื้นฟูและพัฒนาระบบสถาบันการเงินเพื่อชำระคืนต้นเงินกู้และดอกเบี้ย FIDF 1 และ FIDF 3

คณะรัฐมนตรีมีมติอนุมัติให้โอนเงินของกองทุนเพื่อการฟื้นฟูและพัฒนาระบบสถาบันการเงิน (กองทุนฯ) เข้าบัญชีสะสมเพื่อการชำระคืนต้นเงินกู้ชดเชยความเสียหายของกองทุนเพื่อการฟื้นฟูและพัฒนาระบบสถาบันการเงิน (บัญชีสะสมฯ) ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 จำนวน 2,000 ล้านบาท โดยให้กองทุนฯ ทายอดเงินดังกล่าวเข้าบัญชีสะสมฯ ตามปริมาณสภาพคล่องของกองทุนฯ เนื่องจากจำนวนเงินดังกล่าวมีความเหมาะสมกับประมาณการกระแสเงินรับ - จ่ายของกองทุนฯ และมีเงินสดคงเหลือเพียงพอเพื่อสำรองเป็นค่าใช้จ่ายดำเนินงาน 2 ปี และภาระชดเชยที่ต้องดำเนินการ อย่างไรก็ตาม หากกองทุนฯ ได้รับเงินที่มีนัยสำคัญให้พิจารณาทบทวนเพื่อขออนุมัตินำส่งเงินเข้าบัญชีสะสมฯ เพิ่มเติมต่อไป ตามที่กระทรวงการคลัง (กค.) เสนอ

เรื่องเดิม

คณะรัฐมนตรีเคยมีมติอนุมัติให้โอนเงินหรือสินทรัพย์ของกองทุนฯ เพื่อชำระคืนต้นเงินกู้และดอกเบี้ย FIDF 1¹ และ FIDF 3² มาแล้ว รวม 22 ครั้ง (ปีงบประมาณ พ.ศ. 2556 - 2566) วงเงินรวมทั้งสิ้น 248,980 ล้านบาท โดยล่าสุดในปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 คณะรัฐมนตรีมีมติอนุมัติให้โอนเงินของกองทุนฯ เข้าบัญชีสะสมฯ รวมเป็นทั้งสิ้น 8,062 ล้านบาท โดยเป็นการนำส่งเงินประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 จำนวน 2,000 ล้านบาท ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 5 ตุลาคม 2565 และเป็นการนำส่งเงินเพิ่มเติมจำนวน 6,062

ล้านบาท ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 27 มิถุนายน 2566 ซึ่งกองทุนฯ ได้นำส่งเงินชำระหนี้ครบตามจำนวนดังกล่าวแล้ว

สาระสำคัญของเรื่อง

กค. รายงานว่า กองทุนฯ ได้ทบทวนประมาณการกระแสเงินรับ - จ่ายของกองทุนฯ ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 แล้วเห็นว่ากองทุนฯ จะมีสภาพคล่องคงเหลือภายหลังสำรองค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องที่สามารถชำระหนี้ FIDF 1 และ FIDF 3 ได้จำนวน 2,000 ล้านบาท คณะกรรมการจัดการกองทุนในการประชุมเมื่อวันที่ 19 กรกฎาคม 2566 จึงเห็นควรให้นำเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาอนุมัติให้กองทุนฯ นำส่งเงินดังกล่าวเพื่อชำระคืนต้นเงินกู้และดอกเบี้ย FIDF 1 และ FIDF 3 ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 จำนวน 2,000 ล้านบาท โดยทยอยโอนเงินเข้าบัญชีสะสมฯ ตามปริมาณสภาพคล่องของกองทุนฯ ข้อมูล ณ วันที่ 31 สิงหาคม 2566 ยอดหนี้ต้นเงินกู้ FIDF 1 และ FIDF 3 สรุปได้ ดังนี้

หน่วย : ล้านบาท

รายงาน	จำนวนเงิน
ยอดรวมต้นเงินกู้ที่รับมาดำเนินการตามพระราชกำหนดปรับปรุงการบริหารหนี้เงินกู้ที่กระทรวงการคลังกู้เพื่อช่วยเหลือกองทุนเพื่อการฟื้นฟูและพัฒนาระบบสถาบันการเงิน พ.ศ. 2555	1,138,305.89
ยอดชำระหนี้สะสมตั้งแต่เดือนกุมภาพันธ์ 2555 - สิงหาคม 2566 (เงินต้นจำนวน 469,032.39 ล้านบาท ดอกเบี้ย จำนวน 365,343.27 ล้านบาท และค่าบริหารจัดการ จำนวน 13.60 ล้านบาท)	834,389.26
ยอดหนี้คงค้าง ณ สิ้นเดือนสิงหาคม 2566 (รวมการลดภาระหนี้จากบัญชี Premium FIDF ³ จำนวน 14,347 ล้านบาท)	654,926.50

ที่มา : รายงานการบริหารหนี้ตามพระราชกำหนดปรับปรุงการบริหารหนี้เงินกู้ที่กระทรวงการคลังกู้เพื่อช่วยเหลือกองทุนเพื่อการฟื้นฟูและพัฒนาระบบสถาบันการเงิน พ.ศ. 2555 ตั้งแต่เริ่มดำเนินการถึง ณ วันที่ 31 สิงหาคม 2566

¹ FIDF 1 เป็นการชำระคืนต้นเงินกู้และดอกเบี้ยที่ กค. กู้ตามพระราชกำหนดให้อำนาจกระทรวงการคลังกู้เงินและจัดการเงินกู้เพื่อช่วยเหลือกองทุนเพื่อการฟื้นฟูและพัฒนาระบบสถาบันการเงิน พ.ศ. 2541

² FIDF 3 เป็นการชำระคืนต้นเงินกู้และดอกเบี้ยที่ กค. กู้ตามพระราชกำหนดให้อำนาจกระทรวงการคลังกู้เงินและจัดการเงินกู้เพื่อช่วยเหลือกองทุนเพื่อการฟื้นฟูและพัฒนาระบบสถาบันการเงิน ระยะที่สอง พ.ศ. 2545

³ Premium FIDF คือ บัญชีเงินฝากจากเงินกู้เพื่อปรับโครงสร้างหนี้ (Premium FIDF 1) และบัญชีเงินฝากจากการกู้เงินเพื่อช่วยเหลือกองทุนฯ (Premium FIDF 3) ซึ่งเป็นบัญชีที่ใช้สะสมเงินส่วนเพิ่มที่เกิดจากราคาซื้อขายพันธบัตรสูงกว่าราคาที่ตราไว้เพื่อนำไปสมทบชำระหนี้ FIDF

จัดทำโดย สำนักงานคลังจังหวัดเชียงราย

ที่มา : www.thaigov.go.th